

Adam en Christus

*“Want waar
[de] dood is
door één mens,
is ook
[de] opstanding van [de] doden
door één mens.
Want evenals
in Adam
allen sterven,
zo zullen ook
in Christus
allen levend gemaakt worden” (1 Kor.15:21-22).*

In zijn eerste brief aan gelovigen in Korinthe trekt Paulus een parallel tussen Adam en Christus. De zin waarin de apostel dit voor de eerste maal doet is boven dit hoofdstuk afgedrukt. Met opzet heb ik deze tekst in stukjes verdeeld en die stukjes op verschillende regels afgedrukt. Zo ziet men in één oogopslag, dat “dood” staat tegenover “opstanding van doden”, “sterven” tegenover “levend gemaakt worden”, en één mens, Adam, tegenover één mens, Christus.

Hoewel de zin van Paulus kort is en de woorden van de apostel niet moeilijk te begrijpen zijn, is er over de betekenis van die woorden veel discussie. Er wordt onder christenen getwist over de vraag, wie Paulus op het oog had toen hij het woord “allen” gebruikte. Een ander heet hangijzer is de kwestie wat de apostel heeft bedoeld met het werkwoord “levend maken”.

Alle gelovigen?

Volgens velen bedoelde Paulus met het woord “allen” (1 Kor. 15:22): alle gelovigen. De argumenten die men hiervoor aanvoert zijn de volgende:

1. In 1 Kor.15:18 spreekt de apostel over “zij die in Christus ontslapen zijn”. Zijn betoog heeft blijkbaar betrekking op het toekomstige lot van gestorven gelovigen.

2. In 1 Kor.15:49-57 spreekt Paulus zeven maal over “wij” en over “ons”. Hij merkt op: “Zoals **wij** het beeld van de stoffelijke gedragen hebben, zo zullen **wij** ook het beeld van de hemelse dragen” (vs.49). “**Wij** zullen niet allen ontslapen, maar **wij** zullen allen veranderd worden, in één ondeelbaar ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin” (vs.51-52). “**Wij** zullen veranderd worden” (vs.52). “Gode zij dank, die **ons** de overwinning geeft door **onze** Heer Jezus Christus!” (vs.57). Het betoog van Paulus heeft dus betrekking op gelovigen die Christus erkennen als Heer. Het betreft dezelfde mensen als in 1 Thess. 4:13-18 waren genoemd: de heiligen die bij de laatste bazuin zullen opstaan of in een oogwenk veranderd zullen worden om de Heer tegemoet te gaan in de lucht.

Wanneer dit de juiste interpretatie van het woord “allen” is, dan heeft de apostel in 1 Kor. 15:22 opgemerkt: “Want evenals in Adam alle gelovigen sterven, zo zullen ook in Christus alle gelovigen levend gemaakt worden”.

Alle afstammelingen?

Andere christenen geven van 1 Kor. 15:22 een afwijkende uitleg. Volgens hen bedoelde Paulus met het woord “allen”: alle nakomelingen van één stamvader. Men voert daarvoor de volgende argumenten aan:

Alle nakomelingen die Adam kreeg waren sterfelijk, want hij verwekte kinderen “naar zijn gelijkenis, als zijn beeld” (Gen. 5:3). Adam was stof, en hij keerde terug tot stof (Gen. 3:19). Hij was “uit de aarde” genomen en was daarom stoffelijk (1 Kor. 15:47). Nakomelingen van Adam ontstaan door natuurlijke of “zielse” geboorte. Adam was immers “een levende ziel” (Gen 2:7, 1 Kor. 15:45). Al Adams nakomelingen zijn even stoffelijk als hij. Ze dragen zijn beeld (1 Kor. 15:49) en ze sterven allen.

De Messias is vanaf de dag van Zijn opstanding onvergankelijk en bekleed met heerlijkheid (1 Kor. 15:42-43). Al **Zijn** nakomelingen zullen levend gemaakt worden. Nakomelingen van Christus ontstaan door wedergeboorte (of “geboorte van boven”), een geboorte uit de Geest (Joh. 3:5-8). Want Christus is de “tweede mens uit de hemel” (1 Kor. 15:47), geen “levende ziel” maar een “levendmakende geest” (1 Kor. 15:45). “Wie de Heer aanhangt, is één geest met Hem” (1 Kor. 6:17). De band met Christus is niet van vleeselijke, maar van geestelijke aard.

Wanneer de tweede groep christenen het bij het rechte eind heeft, dan heeft Paulus in 1 Kor. 15:22 opgemerkt: “Want evenals in Adam al diens natuurlijke afstammelingen sterven, zo zullen ook in Christus al Diens geestelijke afstammelingen levend gemaakt worden”

Is levend maken hetzelfde als opwekken?

Volgens een derde groep christenen is het werkwoord “levend maken” dat Paulus in 1 Kor. 15 gebruikt, eenvoudig een synoniem van “opwekken” of “doen opstaan uit de doden”. In vers 21 en 22 schrijft de apostel namelijk:

“Want waar de dood is door een mens, is ook [de] opstanding van [de] doden door een mens. Want evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden”

“Dood” is hier een parallel van “sterven” en “opstanding” van “levend gemaakt worden”, zo luidt hun redenering. “Levendmaking” is blijkbaar hetzelfde als “opstanding”. Maar, zo zeggen deze christenen, die opstanding is niet voor alle doden een vreugdevol moment. Sommigen zullen worden bekleed met heerlijkheid en eer (Openb. 20:4), maar anderen zullen in de poel van vuur terechtkomen (Openb. 20:15).

Uiteenlopende verklaringen

Op het eerste gehoor lijkt elk van deze drie opvattingen volstrekt aannemelijk en heel overtuigend. Maar ze leiden tot sterk uiteenlopende verklaringen van Paulus’ woorden, zodat ze niet alle drie waar kunnen zijn.

Volgens de eerste opvatting zou de apostel in 1 Korinthe 15 geen enkel woord wijden aan het lot van de ongelovigen. Hij zou in heel zijn betoog alleen maar spreken over mensen die door het geloof aan Christus zijn verbonden. Vanwege hun band met Adam sterven die mensen (tenzij ze de komst van de Heer mogen meemaken, 1 Kor. 15:51 en 1 Thess. 4:17), maar vanwege hun band met de Messias zullen ze ook eens allemaal worden levend gemaakt. “Levend gemaakt” betekent volgens deze opvatting: bekleed met onvergankelijke heerlijkheid (1 Kor. 15:42-44, Fil. 3:21, Kol. 3:4, 1 Joh. 3:2).

Volgens de tweede opvatting zou Paulus in 1 Kor. 15:22 spreken over twee verschillende “families” of “geslachten”. Al Adams natuurlijke afstammelingen, al Adams “kinderen naar het vlees” sterven. Sommige van die afstammelingen hebben tijdens hun korte aardse bestaan op God vertrouwd,

anderen hebben dat niet gedaan, maar allen komen in het graf terecht (Pred. 7:2) omdat hun stamvader hen aan de dood heeft onderworpen. Alle nakomelingen van Christus, allen die “de Heer aanhangen” omdat ze “één geest met Hem” zijn (1 Kor. 6:17) zullen door de “laatste Adam” (1 Kor. 15:45) echter eens worden levend gemaakt. Ook volgens deze opvatting betekent “levend gemaakt”: bekleed met onvergankelijke heerlijkheid.

Volgens de derde opvatting heeft zowel het eerste als het tweede deel van 1 Kor. 15:22 betrekking op alle mensen zonder enige uitzondering. Adam, de ene voorouder waarvan alle mensen afstammen, heeft teweeg gebracht dat al zijn nakomelingen sterven. Christus, de door God beloofde Messias, zal diezelfde allen eens doen opstaan en uit hun graven doen verrijzen. Volgens deze derde opvatting van Paulus' woorden betekent “levend gemaakt”: uit de dood opgewekt (vgl. 1 Kor. 15:15-16). Maar het resultaat van die opstanding kan uiteenlopen. Sommigen zullen heerlijkheid ontvangen, anderen zullen tot afgrijzen zijn (Dan. 12:2-3).

Moeilijkheid één

Hoewel de meeste christenen de drie genoemde opvattingen van 1 Kor. 15:22 verdedigen, blijkt elk van deze opvattingen bij nader onderzoek tot moeilijkheden aanleiding te geven.

De eerste opvatting brengt de moeilijkheid met zich mee, dat Paulus het in sommige delen van zijn betoog wel degelijk heeft over ongelovigen. Dat is zelfs het geval in vers 19, een gedeelte dat onmiddellijk aan vers 20-22 voorafgaat. De apostel schrijft daar: “Als wij alleen in dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de ellendigste van alle mensen”. In dit vers is “wij” een aanduiding van de gelovigen, terwijl “alle mensen” een aanduiding is van het mensdom, gelovigen zowel als ongelovigen. Als er geen doden werden opgewekt, dan waren christenen de “ellendigste van alle mensen”. Want in de tijd dat Paulus schreef en in de samenleving waartoe de Korinthiërs behoorden, bracht geloof in Christus verdrukking met zich mee. Christenen hadden het in Korinthe niet gemakkelijker, maar moeilijker dan ongelovigen. Als gelovigen dus alleen in het hier en nu maar iets van Christus konden verwachten (omdat er geen opstanding van doden was), dan waren christenen van alle mensen het meest beklagenswaardig.

Vanwege het verband tussen vers 19 en vers 22 is het niet waarschijnlijk dat Paulus met het woord “allen” heeft bedoeld: “alle gelovigen”. Want in het

voorafgaande sprak hij over “alle mensen”, waarbij hij duidelijk het oog had op de hele mensheid. Bovendien is de dood via Adam gekomen tot alle mensen zonder uitzondering, gelovigen zowel als ongelovigen.

Moeilijkheid twee

De tweede opvatting leidt ook tot moeilijkheden. Want volgens die opvatting zou Paulus het woord “allen” binnen één zin in twee totaal verschillende betekenissen gebruiken. Aan het begin van de zin zou het betekenen: alle mensen zonder enige uitzondering, maar in de tweede helft van de zin zou het een aanduiding zijn van: alle christenen, dus slechts een beperkte groep. Volgens de aanhangers van deze opvatting is dat vanzelfsprekend, omdat een mens door natuurlijke afstamming aan Adam is verbonden terwijl men aan Christus wordt verbonden door wedergeboorte. Maar indien het woord “allen” in de eerste helft van Paulus’ zin een andere betekenis heeft dan in de tweede, dan zou wat de apostel in 1 Kor. 15:22 schrijft Christus op de volgende manier oneer aandoen:

Adam bracht met zijn overtreding, het eten van de verboden vrucht in het paradijs, de zonde in de wereld en de dood tot alle mensen (Rom. 5:12). Aan de gevolgen van Adams val heeft geen enkele sterveling kunnen ontsnappen. Heel de mensheid is door haar stamvader aan de dood onderworpen, zodat iedereen uiteindelijk sterft. Wanneer Christus dankzij Zijn bereidheid om de Vader te gehoorzamen en te sterven aan een kruis slechts een deel van de mensheid zou levend maken, de groep van de gelovigen, dan zouden de consequenties van de val van Adam zich verder uitstrekken dan de consequenties van de gehoorzaamheid van Christus. Adam zou dan “krachtiger zijn om te verderven dan Christus om te behouden”¹. Maar tegen die gedachte zou Paulus zich beslist fel hebben verzet. Want volgens de apostel is de genadegave door Jezus Christus veel méér en veel overvloediger dan de veroordeling tot de dood die Adam over het mensdom heeft gebracht (Rom. 5:15-21).

Indien Paulus met het woord “allen” twee verschillende “families” of “geslachten” van mensen had willen aanduiden, dan zou de apostel hebben geschreven: “Want evenals allen in Adam sterven, zo zullen ook allen in Christus levend gemaakt worden”. “Allen in Adam” zou dan een groter

¹ Calvijn gebruikt deze uitdrukking in zijn *Uitlegging op den Zendbrief van Paulus aan de Romeinen* Goudriaan: De Groot 1979 (bij Romeinen 5:15-21)

gezelschap kunnen zijn dan “allen in Christus”. Maar zo luidt de Bijbeltekst niet! In de Bijbel staat: “Want evenals in DE Adam allen sterven, zo zullen ook in DE Christus allen levend gemaakt worden”. Er staat niet: “allen [die] in Adam [zijn]” en: “allen [die] in Christus [zijn]”, maar er staat: “in Adam allen” en: “in Christus allen”! Uit deze woordvolgorde blijkt, dat het woord “allen” in beide zinsdelen dezelfde strekking heeft². Het heeft betrekking op de hele mensheid die door Adam en door Christus werd vertegenwoordigd. Voor Joodse oren is er tussen “de Adam” en “de Christus” overigens wel een belangrijke tegenstelling. “De Adam” is de mens die uit de *adamah*, de aardbodem, werd genomen, een hoopje stof. “De Christus” is de mens die door God is gezalfd met Zijn eigen Geest en die daardoor het Leven met een hoofdletter bezit.

Moelijkheid drie

De derde opvatting gaat ervan uit dat Paulus het woord “allen” (1 Kor. 15:22) consequent gebruikt als een aanduiding van “alle mensen” (1 Kor. 15:19), dat wil zeggen: de hele mensheid, niemand uitgezonderd. Er ontstaat bij deze opvatting geen tegenspraak tussen vers 22 en het voorafgaande, of tussen het begin en het eind van vers 22.

Maar de zwakheid van deze opvatting is, dat men “levend maken” beschouwt als een synoniem van: “doen opstaan” of “uit de dood opwekken”, terwijl men bovendien opmerkt dat het ontwaken uit de dood kan leiden tot heerlijkheid maar ook tot veroordeling. Dat laatste is natuurlijk waar. In de Bijbel lezen we immers het volgende:

“... er komt een uur, dat allen die in de graven zijn, Zijn stem [d.i. de stem van Christus] zullen horen en zullen uitgaan: zij die het goede hebben gedaan tot de opstanding van [het] leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] opstanding van [het] oordeel” (Joh. 5:29)

Indien “levendmaking” een synoniem was van opstanding dan zou het woord opstanding in iedere Bijbeltekst door levendmaking kunnen worden vervangen. De Here zou dan tegen de inwoners van Judea hebben gezegd: “Er komt een uur, dat allen die in de graven zijn... zullen uitgaan: zij die het

² Dit is o.a. opgemerkt door Karl Barth (In: *Die Auferstehung der Toten*. Eine akademische Vorlesung über 1. Kor. 15. Chr.Kaiser Verlag, München, 1924, p.96)

goede hebben gedaan tot de levendmaking van [het] leven, en zij die het kwade hebben bedreven tot [de] levendmaking van [het] oordeel”.

Zo'n wijziging van de Bijbeltekst is onzinnig. Blijkbaar is “levendmaking” geen exact synoniem van opstanding. Het is een begrip dat opstanding omvat maar dat méér inhoudt dan opstanding alleen. Als “doen opstaan” en “levend maken” precies hetzelfde waren, zou de Bijbelse uitdrukking “opstanding van het leven” een pleonasme zijn. De toevoeging “van het leven” was dan volstrekt onnodig. Om een dode in Bijbelse zin levend te maken moet die dode echter zowel opstaan als het echte leven ontvangen³.

Niet vervuld in Openb.20

Christenen die menen dat “levend maken” en “doen opstaan” precies hetzelfde is, veronderstellen dat 1 Kor. 15:22 zal worden vervuld bij het oordeel van de “grote witte troon” (Openb. 20:11-15). De ziener Johannes heeft immers de doden, zowel de groten als de kleinen, voor die troon zien “staan”.

Dat alle, na de eerste opstanding van Openb. 20:4-5 nog resterende, doden uiteindelijk zullen opstaan om voor de hemelse Rechter te verschijnen, is duidelijk. Johannes zag hen immers voor de troon “staan” terwijl de aarde en de hemel waren “weggevlucht” (Openb. 20:11). Niemand kon zich nog ergens verschuilen. Maar dat die doden “stonden” betekent niet dat ze waren levend gemaakt. Hun opstanding was niet de “opstanding van het leven”, want velen die Johannes zag kwamen in de poel van vuur terecht (Openb. 20:15). Wat Johannes aanschouwde, was “de opstanding van het oordeel” – want de doden die hij zag werden “geoordeeld, ieder naar zijn werken” (Openb. 20:12,13).

Wie in de poel van vuur terecht komen zijn niet levend gemaakt want zij bevinden zich volgens de Schrift in de “tweede dood” (Openb. 21:8). Over hen heeft “de tweede dood macht”, terwijl die geen macht heeft over wie met Christus mogen regeren (Openb. 20:6). Het woord “tweede” wijst op overeenkomst met een voorafgaande eerste. De tweede dag bestond net als

³ Het is in dit verband nuttig om op te merken dat de Here Jezus in Joh. 5:21 tegen de Judeeërs zegt: “Want zoals de Vader de doden opwekt en levend maakt, zo maakt ook de Zoon levend wie Hij wil”. Levend maken is blijkbaar niet hetzelfde als opwekken want het wordt door de Here afzonderlijk vermeld.

de eerste uit “een avond en een morgen” (Gen. 1:8). De tweede nachtwake (Luk. 12:38) was net als de eerste een periode van enkele nachtelijke uren. Het tweede teken van de Here Jezus was net als het eerste een wonder dat wees op Zijn messiaanse volmacht (Joh. 4:5) En de tweede brief van Petrus was net als de eerste een brief (2 Pet. 3:1). Zo is de tweede dood een vorm van dood, net als de eerste. Voor wie zich in de poel van vuur bevinden wordt de dood voortgezet.

Wat “levend maken” betekent

Wat in 1 Kor. 15:22 met “levend maken” wordt bedoeld, blijkt uit het tekstverband. Want op de mededeling dat “in Christus allen levend gemaakt zullen worden”, laat Paulus onmiddellijk volgen: “Maar ieder in zijn eigen orde: Christus als Eersteling...” (1 Kor. 15:23). Uit deze toevoeging blijkt dat Christus de eerste Mens is die werd levend gemaakt (en die als Eersteling van de volle oogst aan God werd gegeven – want dat is de bestemming van een eersteling volgens de Bijbel⁴).

De Here Jezus was beslist niet de eerste mens die werd opgewekt uit de doden. Door de profeten van Israël en door de Here zelf waren er immers al vele wonderen van opstanding verricht. Die betroffen bij voorbeeld: de zoon van de weduwe van Sarfath die werd opgewekt door Elia (1 Kon. 17:17-24), de zoon van de Sunamitische die werd opgewekt door Elisa (2 Kon. 4:18-37, 2 Kon. 8:1) en de dode man die in het graf van Elisa werd gegooid (2 Kon. 13:20-21). Verder de zoon van de weduwe uit Naïn (Luk. 7:11-17), het dochttertje van Jairus (Luk. 8:40-56), en Lazarus, de vriend van de Here Jezus uit Bethanië (Joh. 11:1-44). Al deze mensen werden uit de dood opgewekt vóórdat de Here werd gekruisigd en opstond uit de doden.

Indien levend maken “uit de dood opwekken” zou betekenen, dan was de Here Jezus beslist niet de Eerste die levend werd gemaakt. Er is echter een wereld van verschil tussen de opstanding van de Here Jezus en de opstanding van alle mensen die vóór Hem werden opgewekt uit de doden. Over de opstanding van de Here Jezus wordt in de Bijbel gezegd:

“Wij weten dat Christus, nu Hij uit [de] doden is opgewekt, niet meer sterft; [de] dood heerst niet meer over Hem” (Rom. 6:9)

⁴ Zie Exod. 23:19, 34:26; Lev. 2:12-14, 23:17-20; Num. 18:13, 28:26; Neh. 10:35; Ezech. 20:40, 44:30.

Van de Here kan dit worden gezegd, maar niet van alle mensen die vóór Hem uit de dood opstonden. Over die mensen heerste de dood nog wél. Ze zijn enige tijd na hun opstanding opnieuw gestorven. Ze werden opgewekt met hetzelfde soort leven dat zij voor hun sterven al bezaten: een vergankelijk bestaan. De Here is daarentegen de Eerste over wie de dood niet meer heerst. Hij heeft de dood voorgoed achter zich gelaten. Hij bezit “leven en onvergankelijkheid”, dat wil zeggen: een onvergankelijk leven (vgl. 2 Tim. 1:10). Hij is “de Eerstgeborene van de doden” (Openb. 1:5, vgl. Kol. 1:18).

Uit het tekstverband van 1 Kor. 15:22 blijkt, dat de Bijbel onder “levend maken” verstaat: het ware leven schenken, het Leven met een hoofdletter, een onsterfelijk en onvergankelijk bestaan. Een leven dat niet langer is onderworpen aan de vergankelijkheid en de vruchteloosheid (vgl. Rom. 8:20-21). Hoe (en wanneer) die levendmaking zal plaatsvinden, legt de apostel uit in de verzen 23 tot 28.

Samenvatting

1. Paulus vat het “goede nieuws” dat hij in Korinthe had verkondigd (1 Kor. 15:1-11) kernachtig samen in het zinnetje: “Evenals in Adam allen sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden” (1 Kor. 15:22). Over de betekenis van dat zinnetje wordt door christenen getwist. De discussie betreft vooral de betekenis van het woord “allen” en van de uitdrukking “levend maken”.

2. Volgens velen zou Paulus hier alleen spreken over de toekomst van de gelovigen. “Allen” zou betekenen: “alle gelovigen”. Maar die uitleg doet gekunsteld aan, want in het voorafgaande had de apostel gesproken over “alle mensen”, waarmee hij zowel gelovigen als ongelovigen aanduidde (1 Kor. 15:19). En door Adam is de dood tot “alle mensen” gekomen (Rom. 5:12-14), niet alleen tot de gelovigen.

3. Volgens anderen heeft Paulus met het eerste “allen” bedoeld: alle nakomelingen van Adam, en met het tweede: alle nakomelingen van Christus. Nakomelingen van Adam ontstaan door natuurlijke geboorte en nakomelingen van Christus door wedergeboorte. Alle natuurlijke

afstammelingen van Adam sterven, en allen die door het geloof aan Christus zijn verbonden, worden eens levend gemaakt.

4. Ook deze uitleg doet gekunsteld aan. Want Paulus zou dan het woord allen binnen één zin in totaal verschillende betekenissen gebruiken. In het eerste geval zou het betekenen: alle mensen zonder enige uitzondering, terwijl het in het tweede geval betrekking zou hebben op een beperkte groep. Verder strookt deze uitleg niet met de volgorde van de woorden in de Bijbeltekst. Paulus schreef niet, dat “allen in Christus” zullen worden levend gemaakt, maar dat “in Christus allen” zullen worden levend gemaakt. Hij sprak in het tweede deel van de zin over dezelfde “allen” die hij in het eerste deel had genoemd.

5. Bovendien doet de opvatting dat Paulus zou spreken over twee verschillende “families” of “geslachten” Christus oneer aan. De gevolgen van Adams val zouden zich dan verder (d.w.z. over een groter aantal mensen) uitstrekken dan de gevolgen van Christus’ gehoorzaamheid. “Adam zou krachtiger zijn om te verderven dan Christus om te behouden”. Volgens de Bijbel is de genade door Jezus Christus echter veel méér en veel overvloediger dan de veroordeling (tot de dood) die Adam door zijn misstap over het mensdom heeft gebracht (Rom. 5:15-21).

6. Een derde groep christenen erkent dat Paulus met het woord “allen” heeft bedoeld: alle mensen zonder enige uitzondering, de hele mensheid. Maar volgens hen zou de apostel met het woord “levend maken” bedoelen: “uit de dood opwekken”. Die opstanding kan leiden tot rechtvaardiging maar ook tot veroordeling. Voor gelovigen is opstanding een heerlijk moment maar voor ongelovigen betekent het eeuwig afgrijzen.

7. Hoewel deze derde uitleg consequenter lijkt dan de beide voorgaande, blijkt uit het Nieuwe Testament dat “levend maken” méér is dan “uit de dood opwekken”. Want de Bijbel spreekt over “opstanding van [het] leven” (Joh. 5:29) – een uitdrukking die geen zin zou hebben indien opstanding en levendmaking identiek zouden zijn. Bovendien zegt de Bijbel dat de Vader de doden opwekt EN levend maakt (Joh. 5:21), waaruit blijkt dat “levend maken” een nadere bepaling is bij “opwekken”. Tenslotte noemt de Schrift de Messias de Eersteling van de levendmaking (1 Kor. 15:23), de Eerstgeborene van de doden (Openb.1:5, vgl. Kol. 1:18). Ook daaruit blijkt

dat opwekken en levend maken niet hetzelfde zijn, want voordat Christus opstond uit de doden waren er al anderen uit de doden opgewekt (1 Kon. 17:17-24, 2 Kon. 4:18-37, 2 Kon. 8:1, 2 Kon. 13:20-21, Luk. 7:11-17, Luk. 8:40-56, Joh. 11:1-44).

8. Op grond van het bovenstaande stel ik voor, dat we ons bij de interpretatie van 1 Kor. 15:22 houden aan het tekstverband. Wanneer we dat doen, dan moeten we het woord “allen” opvatten als “alle mensen”, gelovigen zowel als ongelovigen (vgl. 1 Kor. 15:19). En onder “levend maken” moeten we verstaan: hetzelfde leven ontvangen als de Eersteling bezit (1 Kor. 15:23). Zodat de apostel schreef:

“Zoals Adam over alle mensen de dood bracht, waardoor zij vergankelijk en sterfelijk werden, zo zal Christus ook over alle mensen het ware leven brengen dat sterker is dan de dood”.

Is dat goed nieuws, of niet? (vgl. 1 Kor. 15:1-2).

9. U zegt: “Dat is ongelooflijk, dat kan ik niet aanvaarden”. Dan vraag ik u: “Is het God niet geoorloofd met het Zijne te doen, wat Hij wil? Is uw oog misschien boos, omdat Hij goed is? (vgl. Matth. 20:15). Doet Hij niet naar Zijn wil met het heer des hemels en de bewoners der aarde? Is er soms iemand die Zijn hand kan weerhouden of tot Hem kan zeggen: Wat doet U”? (vgl. Dan. 4:35). Dacht u, dat menselijke onwil of menselijk ongeloof zouden kunnen verhinderen dat Hij Zijn doel bereikt? Staat er van Zijn Messias niet geschreven dat Hij de macht bezit om “alles aan Zich te onderwerpen”? (Fil. 3:21)

10. U zegt: “Maar als die uitleg waar zou zijn, is 1 Kor. 15:22 in tegenspraak met wat er in de Bijbel over de bestemming van de ongelovigen wordt gezegd”. Die tegenwerping kunnen we hier laten rusten, want Paulus beantwoordt hem zelf, in vers 23-28. En op dat Bijbelgedeelte hopen we in een volgend hoofdstuk in te gaan.

* * * * *